

nZEB u obnovi / TRESS

Tehnička rješenja za energetska
i statičku sanaciju zgrada

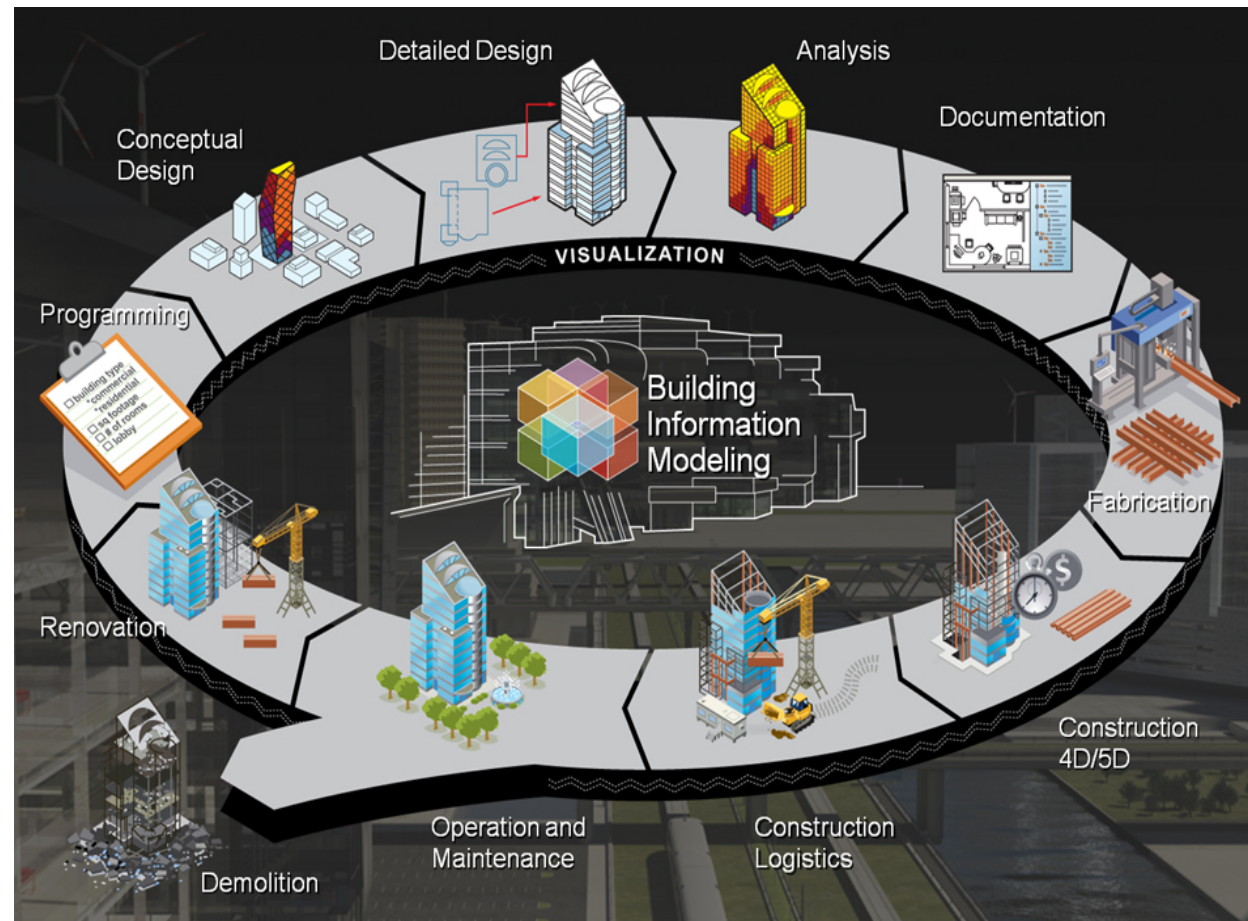

Sveobuhvatna obnova

Izv.prof.dr.sc. Zoran Veršić, dipl.ing.arh.
Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Životni krug građevine (Building Life cycle)

- planiranje i programiranje,
- projektiranje,
- izgradnja,
- korištenje i održavanje,
- održavanje vrijednosti,
- obnova,
- rušenje i recikliranje.

TEMELJNI ZAHTJEVI ZA GRAĐEVINU

Zakon o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19, 125/19)

- Mehanička otpornost i stabilnost
- Sigurnost u slučaju požara
- Higijena, zdravlje i zaštita okoliša
- Sigurnost i pristupačnost tijekom uporabe
- Zaštita od buke
- Gospodarenje energijom i očuvanje topline
- Održiva uporaba prirodnih izvora

Svaka građevina, ovisno o svojoj namjeni, mora biti projektirana i izgrađena **(i održavana)** na način da tijekom svog trajanja ispunjava temeljne zahtjeve za građevinu.

Održavanje građevina

Pravilnik o održavanju građevina (NN 122/14, 98/19)

Održavanje i unapređivanje ispunjavanja temeljnih zahtjeva za građevinu, energetske svojstva zgrada te nesmetan pristup i kretanje u građevini provodi se isključivo na postojećoj građevini.

Održavanje zgrada

Preventivno pregledavanje građevine i preventivno izvođenje radova kojima se sprječava gubitak svojstava građevine i njezine funkcionalnosti definirane namjenom u projektu građevine, provodi se, u okviru redovitog održavanja građevine.

Redovito održavanje - izvođenje radova na zamjeni, dopuni i/ili popuni dijelova građevine u razmacima i opsegu određenim projektom građevine ili zbog narušenog svojstva i/ili funkcionalnosti tih dijelova kojem uzrok nije kakav izvanredni događaj.

Izvanredno održavanje - izvođenje radova na zamjeni, dopuni i/ili popuni dijelova građevine nakon kakvog izvanrednog događaja nakon kojega građevina odnosno njezin dio više nije uporabljiv (npr. potres, požar, prirodno urušavanje tla, poplava, prekomjeren utjecaj vjetera, leda i snijega i sl.) odnosno ako je građevina ili njezin dio zbog nepropisnog održavanja ili kojeg drugog razloga dovedena u stanje u kojem više nije uporabljiva.

Održavanje zgrada u RH

Društveno vlasništvo (do 1990.) - oblik vlasništva koji je onemogućavao i ograničavao mogućnost vlasnika stanova za donošenje ikakvih odluka vezanih za dijelove zgrade i zemljišta izvan njihovih stanova.

Do bitne promjene dolazi 1990.g. donošenjem Ustava Republike Hrvatske kojim se napušta pojam društvenog vlasništva i otvaraju vrata privatizaciji.

Promjena oblika vlasništva svojim nositeljima daje više prava i ovlasti.

Više prava podrazumijeva i više obveza

- održavanje zajedničkih dijelova zgrade pada na "teret" suvlasnika.

NEMA OZLIJEĐENIH

Osijek: U osnovnoj školi mogli iz dvorane

Po riječima Zdenka Tijardovića, u Osijeku, u dvorani se nalazilo 20-ak

Fotografija vijesti (s)

Strop u školi pao na domara

Autor: Portal Jutarnji.hr

Objavljeno: 17.01.2006

MIKLEUŠ - U Osnovnoj školi Mikleuš iz nepoznatih se razloga urušio strop u jednom od ureda, a u toj nezgodi lakše je ozlijeđen domar Krunoslav Hlavaček (36).

U trenutku kad je skidao produženu neonsku svjetiljku sa stropa s namjerom da pregleda i možda popravi strop, na nj se sručila hrpa žbuke i donjih dijelova opeke, tzv. monte, pa je pao s ljestava i kratko vrijeme bio u nesvijesti.

U školu dva tjedna prije nastave da neće moći u svoju

U slučaju oštećenja zidova i stropova zatvara na godinu dana, doći će i novih 4 tisuće kvadrata s dvoranom

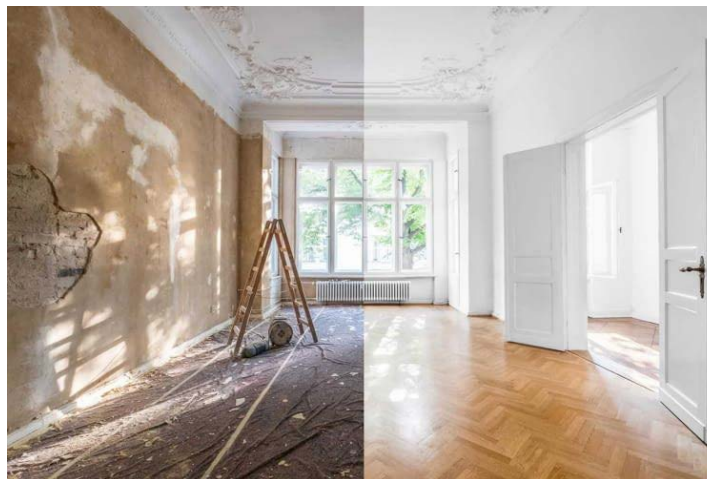
0 Sviđa mi se 0

9 PREGLEDA

Obnova zgrada

- adaptacija,
- rekonstrukcija,
- sanacija,
- konzervacija,
- obnova,
- dubinska obnova,
- značajna obnova,
- energetska obnova,
- cjelovita obnova,
- sveobuhvatna obnova,.....

<https://www.homeandsmart.de/energetische-und-smarte-sanierung>

REKONSTRUKCIJA GRAĐEVINE – Ilica 30 / PROJEKT: 2010-2011

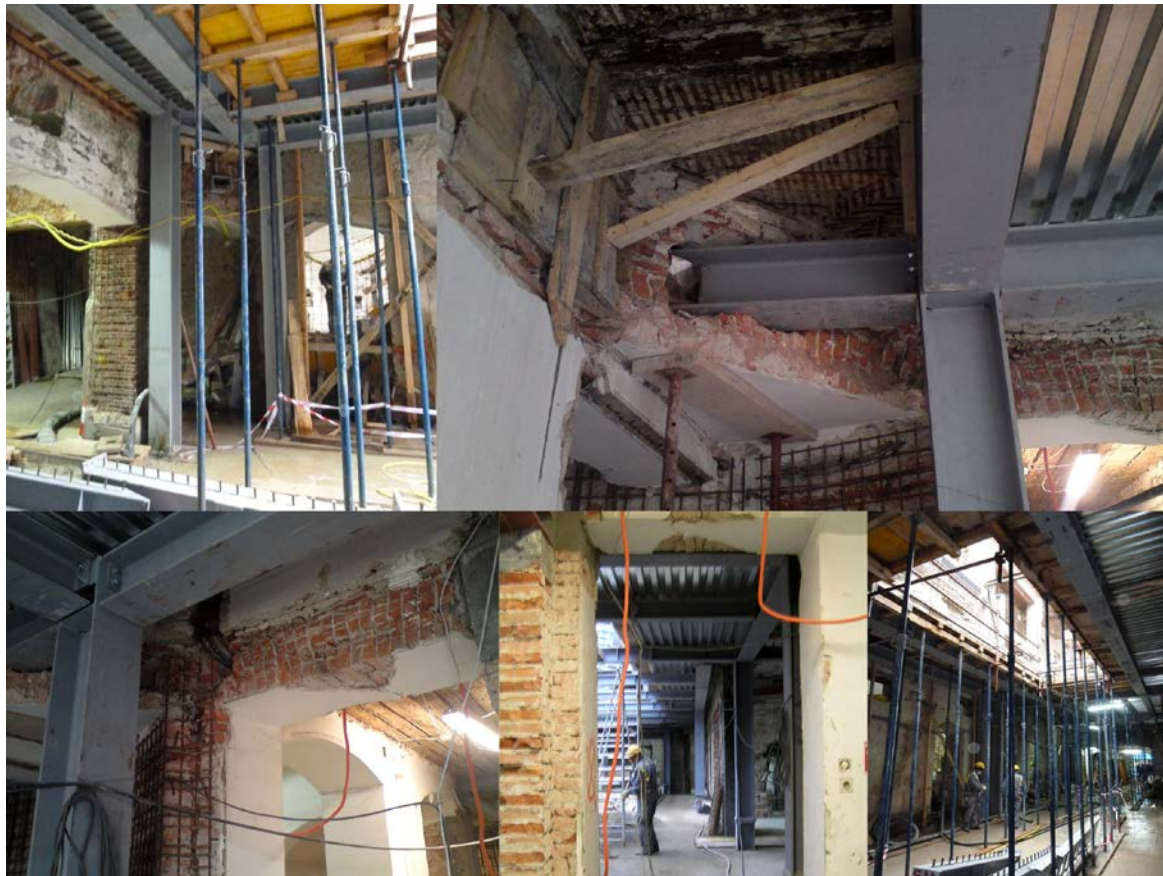

REKONSTRUKCIJA GRAĐEVINE – Ilica 30
k.č. br. 1896, k.o. Centar, Zagreb

projektantska tvrtka: UPI - 2M d.o.o.
investitor: ZARA HRVATSKA d.o.o.

projekt građevinsko - fizikalnih svojstava građevine:
ARHITEKTONSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU
ZAVOD ZA ZGRADARSTVO I FIZIKU ZGRADA
ožujak 2010. – veljača 2011.

Energetska obnova zgrada

2012. – natječaji za energetska obnovu zgrada (javne zgrade)

Pojednostaviti proceduru

Ukidanje kontrole projekata zgrade u odnosu na racionalnu uporabu energije i toplinsku zaštitu

Je li spašavanje kreditnog rejtinga vrijedno srozavanja javnog i strukovnog standarda?

Autor/izvor: Hrvoje Hrabak 15/03/2012

 Sviđa mi se 27
 Pošalji
  +1 0
 Tweet 1

Vlada priprema plan za oživljavanje tržišta rada i novih investicija kroz provođenje energetske obnove zgrada u javnom vlasništvu (škole, vrtići, domovi, bolnice,...) što bi se financiralo kroz ESCO model (objašnjen u nastavku). Ali... Kako bi pravovremeno uskočili s ovom financijskom investicijom namjeravaju ukinuti izradu elaborata i ubrzati proceduru. U nastavku pročitajte cijeli tekst Hrvoja Hrabaka o ovom prijedlogu i sugestiju za očuvanje standarda, javnog i strukovnog.

Strategija obnove

Direktiva (EU) 2018/844 Europskog parlamenta i Vijeća od **30. svibnja 2018.** o izmjeni Direktive 2010/31/EU o energetske svojstvima zgrade i Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti (Službeni list EU L 156, 19.06.2018. str. 75) .....

..... propisuje da bi države članice trebale moći upotrebljavati svoje **dugoročne strategije obnove** kako bi odgovorile na pitanja **zaštite od požara i rizika povezanih s pojačanom seizmičkom aktivnošću** koji utječu na energetske obnove i životni vijek zgrada.

Tehnički propis o racionalnoj uporabi energije i toplinskoj zaštiti u zgradama (NN 128/15, 70/18, 73/18, 86/18, 102/20)

Prije značajne obnove zgrade projektant, prema nadležnosti struke, treba napraviti analizu postojećeg stanja zgrade te dati **prikaz mjera za poboljšanje postojećeg stanja cijele zgrade** s procjenom investicije po pitanju:

- **zdravih unutarnjih klimatskih uvjeta,**
- **zaštite od požara i**
- **rizika povezanih s djelovanjem potresa,**

a sažetak analize prikazuje se u glavnom projektu.

Analiza postojećeg stanja zgrade - podloga za **prikaz mogućnosti poboljšanja** postojećeg stanja zgrade primjenom mjera po pitanju:

- zdravih unutarnjih klimatskih uvjeta,
- zaštite od požara i
- rizika povezanih s djelovanjem potresa,

prije značajne obnove zgrade.

ANALIZA

PRIJEDLOG MJERA

Rezultati analize – podloga u izradi projektne dokumentacije, kako bi se, uz energetske obnovu zgrade, mogla provesti **sveobuhvatna obnova** koja je gospodarski, tehnički i funkcionalno izvediva, odnosno optimalna u odnosu na postojeće stanje zgrade.

Mehanička otpornost i stabilnost građevine

- Ocjena seizmičke pouzdanosti zgrade s mjerama poboljšanja
- Ocjena nužno potrebnih intervencija u slučaju ne provedbe mjera za seizmičko poboljšanje

Zaštita od požara

U slučaju požara poboljšati uvjete **evakuacije**:

- sustavi za odvodnju dima,
- sustavi za dojavu (pravovremena informacija o požaru - alarm).

- Izvedba otvora za odimljavanje stubišta (prozor ili kupola koji se automatski otvaraju),
- Izvedba pojaseva negorive toplinske izolacije u zoni stubišta,
- Izvedba pojaseva s negorivom izolacijom iznad prozora i među katovima, u fazi energetske obnove,
- Izvedba sustava dojave požara i dr.

Zdravlje i ugodnost

Prema definiciji Svjetske zdravstvene organizacije (WHO)

zdravlje je “stanje potpune tjelesne, duhovne i socijalne ugone”,

a pod time se ne misli samo na odsustvo bolesti.

Na temelju te definicije se pod zdravstvenim djelovanjem ne podrazumijeva samo tjelesna povreda zdravlja, nego i ometena subjektivna ugodnost, koje dugotrajno također mogu dovesti do tjelesne povrede zdravlja.

Kvaliteta vode za piće i zraka u boravišnim prostorima

Kvaliteta vode za piće

Vodovodne cijevi

Kvaliteta vode za piće

Unutarnji uvjeti ugodnosti prostora

Unutarnji uvjeti ugodnosti prostora podrazumijevaju optimalnu temperaturu i vlažnost zraka, brzinu strujanja zraka, količinu zagađivača (prašine i hlapljivih spojeva) u zraku, osunčanje i prirodno osvjetljenje, zaštitu od buke i akustičku kvalitetu prostorija.

90% vremena provodimo u zatvorenom prostoru

do **100x** veća koncentracija štetnih tvari u zatvorenom prostoru

Zdravi unutarnji klimatski uvjeti

U smjernicama Svjetske zdravstvene organizacije iz 2009. navodi se da u pogledu kvalitete zraka u unutarnjem prostoru, zgrade boljih energetske svojstava pružaju veću udobnost i dobrobit stanarima te doprinose zdravlju.

Zdravlje i ugodnost očituje se u stvaranju **ugodnih, prozračnih, osunčanih prostora, kroz redukciju buke i drugih negativnih vanjskih utjecaja.**

Cilj je postići **visoku razinu ugodnosti** kako bi se korisnici dodatno potakli u korištenju zgrade te kako bi im se u njoj omogućio izuzetno ugodan i poželjan boravak.

Kvalitetniji unutarnji prostor:

- doprinosi većoj produktivnosti radnika, učenika, studenata,....
- smanjuju vjerojatnost bolesti, alergija i drugih zdravstvenih problema

Toplinska ugodnost u prostoru je prema normama ASHRAE i ISO definirana kao stanje svijesti koje izražava zadovoljstvo toplinskim obilježjima prostora.

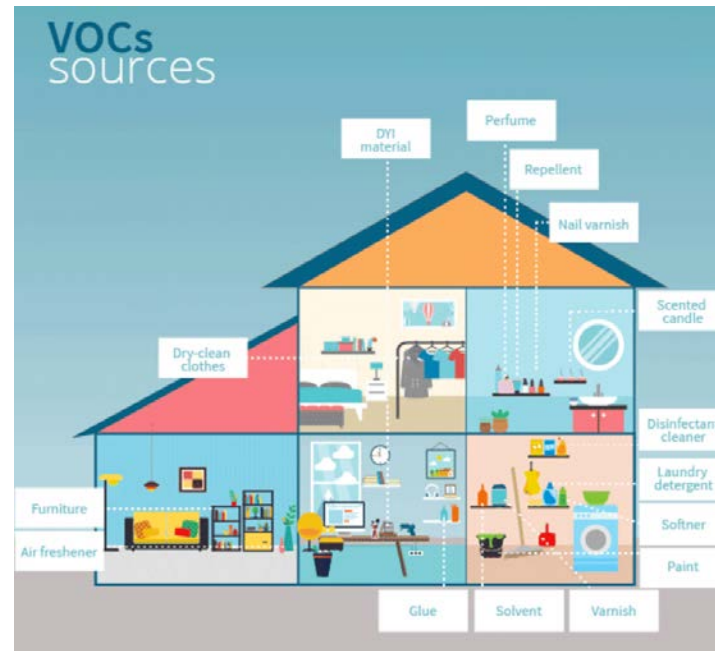
Toplinska ugodnost prostorije ovisi o temperaturi zraka u prostoriji, temperaturi ploha obodnih građevnih dijelova, relativnoj vlažnosti zraka u prostoriji i strujanju zraka. Toplinska ugodnost ovisi i o stupnju aktivnosti korisnika prostora kao i o stupnju odjevenosti.

- Temperatura zraka
- Temperatura ploha
- Relativna vlažnost zraka
- Brzina strujanja zraka

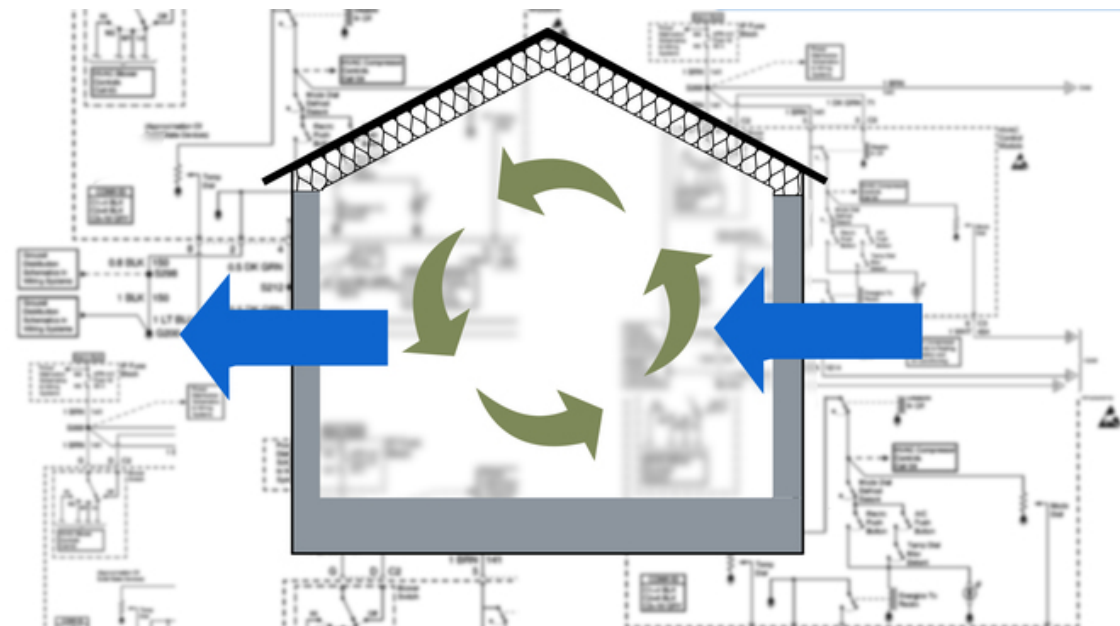

Primeri nepravilnog i pravilnog strujanja zraka iz klima-uređaja.

- Hlapljivi organski spojevi (HOS)
- Radioaktivne čestice
- Prašina
- Mikroorganizmi
- Ugljični dioksid (CO_2)

Pročišćivači zraka

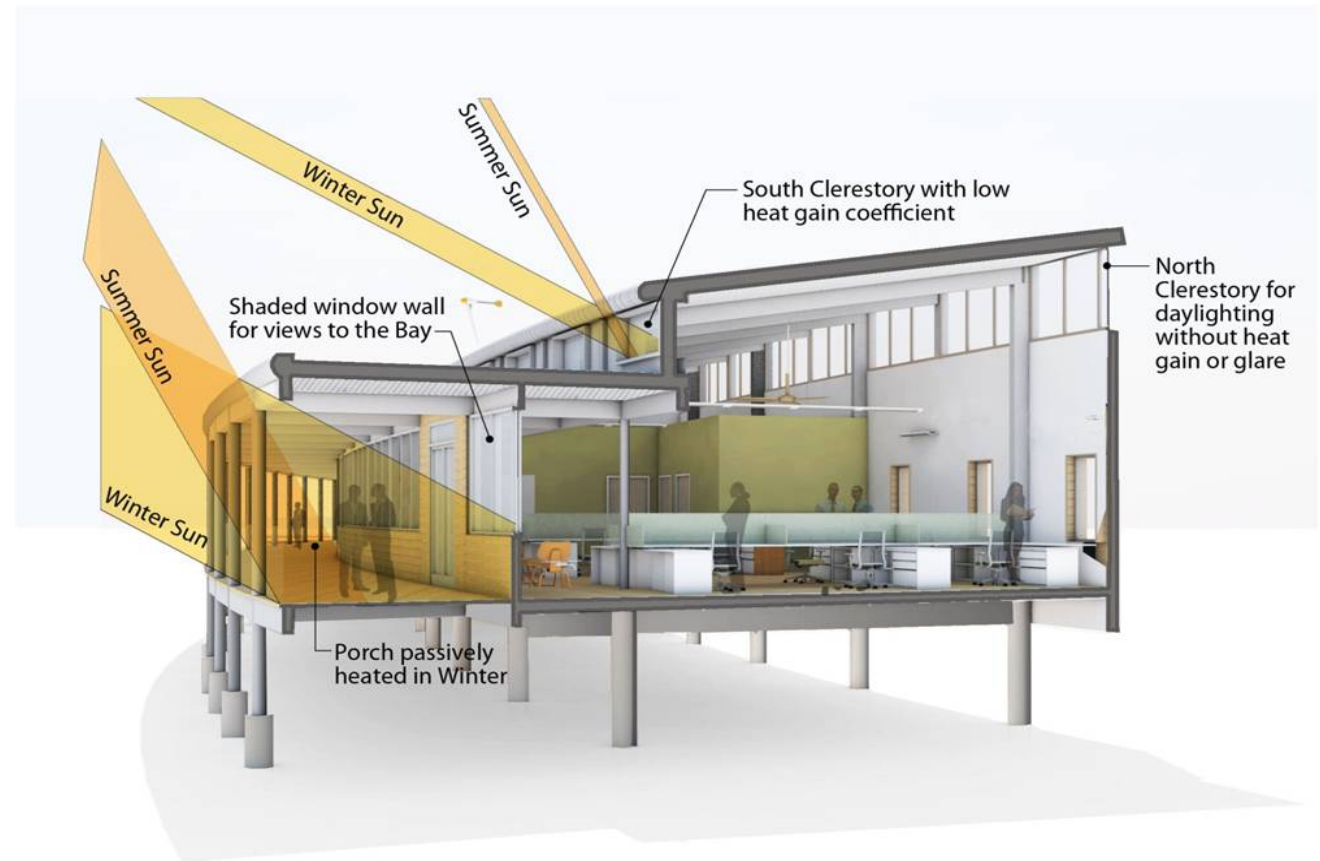
Pročišćivač zraka na bazi UV-C zračenja + HEPA filter (High Efficiency Particulate Air)

- Insolacija prostorija
- Prirodno osvjetljenje

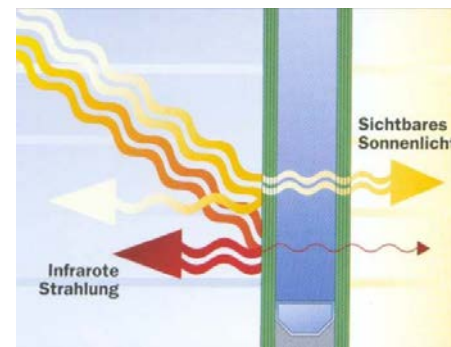
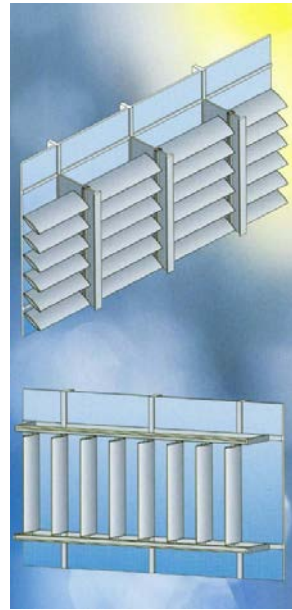
“ Posljednjih 150 godina, umjetna rasvjeta i promjena radnog vremena naoko su nas ‘oslobodili’ od prirodnih izmjena svjetlosti i mraka. Nedavna istraživanja pokazuju da to odvajanje od prirode uzrokuje znatne troškove kroz zdravstvene i socijalne probleme. Stoga je potrebno ponovno povezivanje s ritmovima prirode što uvelike utječe i na arhitekturu.”

Russell G. Foster in Daylight/Architecture (2011)

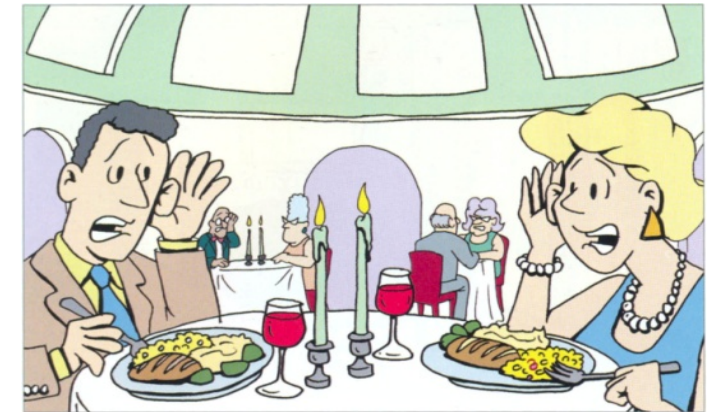
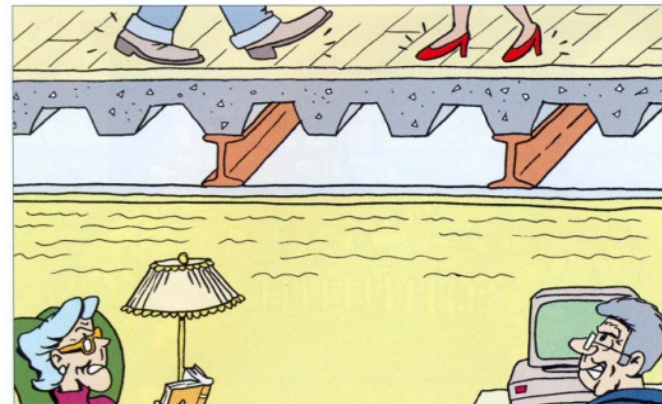
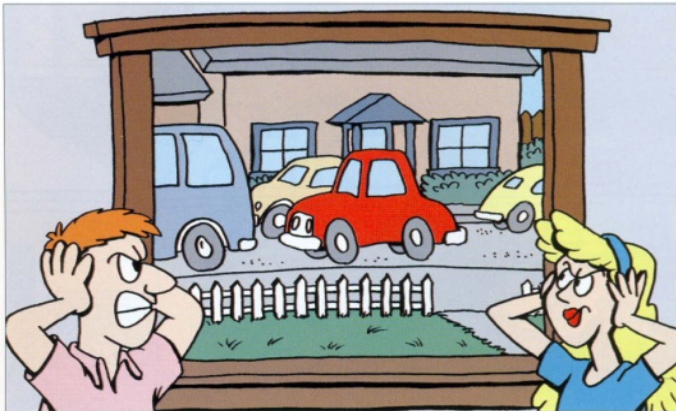

Zaštita od insolacije (osunčanja)

- naprave za zaštitu od sunčevog zračenja
- ugradnja ostakljenja s niskim faktorom propuštanja sunčevog zračenja.

- Zaštita od buke
- Zvučna izolacija
- Akustička kvaliteta

Zbrinjavanje otpada

Briga o otpadu, njegovom smanjenju, mogućnosti ponovne primjene i reciklaži.

Za izgradnju i korištenje zgrada u EU-u stvara se otprilike **trećina ukupne količine otpada** te je sektor povezan s pritiscima na okoliš do kojih dolazi u različitim fazama životnog vijeka zgrade, uključujući proizvodnju građevnih proizvoda, izgradnju zgrade, njezino korištenje i obnovu te gospodarenje građevinskim otpadom.

Zbrinjavanje otpada

Prema Zakonu o gradnji jedan od temeljnih zahtjeva za građevinu odnosi se na

održivu uporabu prirodnih izvora.

Tim zahtjevom obavezuje se da sve građevine, pa tako i zgrade, moraju biti projektirane, izgrađene i uklonjene tako da je uporaba prirodnih izvora održiva, a posebno se mora zajamčiti ponovna upotreba ili mogućnost reciklaže građevine, njezinih materijala i dijelova nakon uklanjanja, trajnost građevine i uporaba okolišu prihvatljivih sirovina i sekundarnih materijala.

Učinkoviti sustavi recikliranja na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini koji bi bio privlačna i povoljna alternativa odlagalištima otpada

Kružno gospodarstvo

Kružni ciklus materijala

PRIMARNA UPOTREBA

očuvana
tehnička svojstva

SEKUNDARNA UPOTREBA

djelomični gubitak
tehničkih svojstava

OPORABA

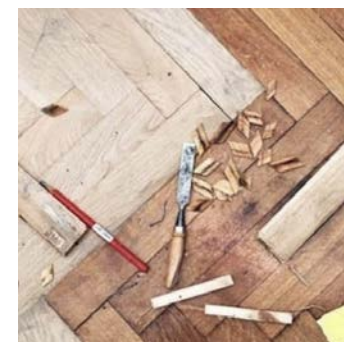
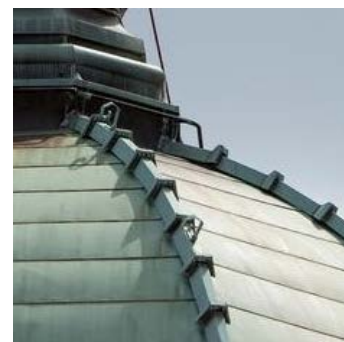
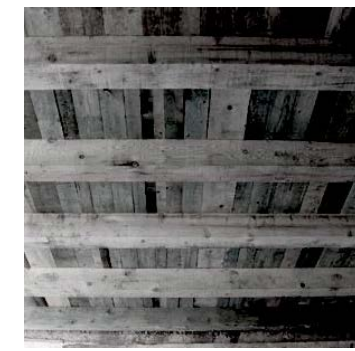
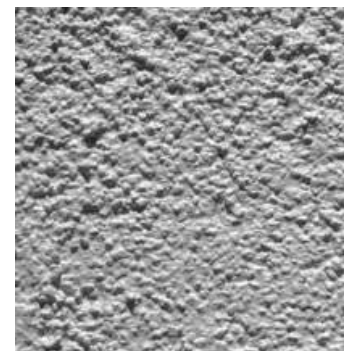
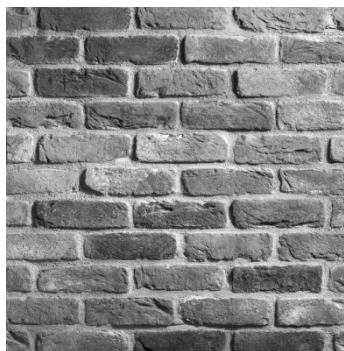
značajni gubitak
tehničkih svojstava

Kružni ciklus materijala

PRIMARNA UPOTREBA

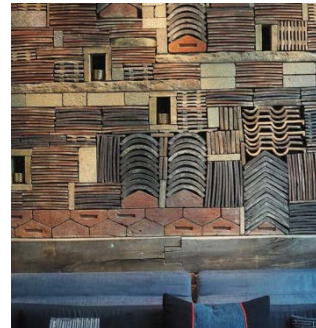
očuvana
tehnička svojstva

Kružni ciklus materijala

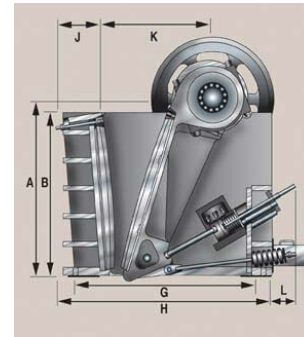
SEKUNDARNA UPOTREBA

djelomični gubitak
tehničkih svojstava

Kružni ciklus materijala

OPORABA
značajni gubitak
tehničkih svojstava

Gospodarenje otpadom

Gospodarenje otpadom

<https://blog.capterra.com/>

<https://blog.allplan.com/>

Af

Sveučilište u Zagrebu
Arhitektonski fakultet
University of Zagreb
Faculty of Architecture

HVALA NA PAŽNJI !

zoran.versic@arhitekt.hr